

RBG.OŚ.6220.5.2020.KZ

DECYZJA
o środowiskowych uwarunkowaniach
na realizację przedsięwzięcia

Na podstawie art. 71 ust. 2 pkt. 2, art. 75 ust. 1 pkt. 4, art. 84, art. 85 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r., poz. 283 z późn. zm.) oraz § 3 ust. 1 pkt. 73 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839) oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r., poz. 256 z późn. zm.) po rozpatrzeniu wniosku Pana Wiesława Mikołajczuka reprezentującego Przedsiębiorstwo Gospodarki Wodno – Ściekowej „BIOBOX” z Torunia będącego pełnomocnikiem Gminy Chełmno w sprawie uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach

orzeka się

1. Stwierdzić brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla realizacji przedsięwzięcia pn. „Wykonanie obudowy i podłączenia dwóch nowych studni w gminnej stacji wodociągowej Podwiesk”.
2. Określa się:
  - 1) istotne warunki korzystania ze środowiska w fazie realizacji i eksploatacji lub użytkowania przedsięwzięcia, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności ochrony cennych wartości przyrodniczych, zasobów naturalnych i zabytków oraz ograniczenia uciążliwości dla terenów sąsiednich:
    - a) w celu minimalizacji i ograniczenia oddziaływań związanych z emisją hałasu, wibracji i zanieczyszczeń do powietrza, uciążliwe prace budowlane (przede wszystkim prace hałaśliwe oraz związane z wykorzystywaniem ciężkiego sprzętu/transportu), prowadzić wyłącznie w porze dziennej, tj.: w godzinach 6.00-22.00,
    - b) urządzenia służące do poboru wody należy utrzymywać w należyтым stanie technicznym oraz poddawać regularnym przeglądom technicznym,
    - c) w celu zapewnienia ochrony zasobów wód podziemnych należy nie dopuścić do poboru wody przekraczającego ilości wynikające z uzasadnionego zapotrzebowania wynoszącego $Q=30,7\text{m}^3/\text{h}$ oraz $80168\text{ m}^3/\text{rok}$,
    - d) w celu ochrony jakości wód podziemnych powierzchnię terenu w bezpośrednim sąsiedztwie otworu studziennego należy wyprofilować w ten sposób, aby zapewnić możliwość swobodnego odpływu wód opadowych
    - e) w bezpośrednim sąsiedztwie otworu studziennego nie należy składować substancji ropopochodnych, środków ochrony roślin, nawozów sztucznych i innych materiałów grożących skażeniem wód warstwy wodonośnej,
    - f) plac budowy wyposażyć w sorbenty do neutralizacji ewentualnych wycieków substancji ropopochodnych,
    - g) prace ziemne rozpocząć poza okresem lęgowym ptaków oraz kluczowym okresem rozrodu gatunków dziko występujących zwierząt, przypadającym w terminie od 1 marca do 31 sierpnia lub w dowolnym terminie po potwierdzeniu maksymalnie na

2 dni przed zajęciem terenu przez specjalistę przyrodnika braku aktywnych lęgów ptaków oraz rozrodu zwierząt na terenie inwestycji.

- h) na etapie prowadzenia prac ziemnych zapewnić nadzór przyrodniczy w celu systematycznej kontroli wykopów, a w razie potrzeby uwalniania uwięzionych zwierząt oraz przenoszenie ich w miejsca umożliwiające dalszą wędrówkę.

3. Charakterystyka przedsięwzięcia stanowi załącznik nr 1 do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

uzasadnienie

Na wniosek z dnia 11.03.2020 r. złożonego przez Pana Wiesława Mikołajczuka reprezentującego Przedsiębiorstwo Gospodarki Wodno – Ściekowej „BIOBOX” z siedzibą w Toruniu, będącego pełnomocnikiem Gminy Chełmno wszczęto postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach na realizację przedsięwzięcia pn. „Wykonanie obudowy i podłączenia dwóch nowych studni w gminnej stacji wodociągowej Podwiesk”.

Teren przeznaczony pod inwestycję nie jest objęty ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Wnioskowana inwestycja zgodnie z § 3 ust. 1 pkt. 73 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839) została zaliczona do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

W związku z powyższym w dniach 19.03.2020 r. i 20.03.2020 r. Wójt Gminy Chełmno wystąpił z wnioskami do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chełmnie i Dyrektora Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Zarządu Zlewni w Toruniu o opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania tego przedsięwzięcia na środowisko i ewentualnego zakresu raportu.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy opinią Nr WOO.4220.290.2020.MD1 z dnia 7.04.2020 r., Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chełmnie opinią Nr N.NZ.403.1.8.2020 z dnia 24.03.2020 r. i Dyrektor Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Zarząd Zlewni w Toruniu opinią Nr GD.ZZŚ.435.120.2020.AOT z dnia 1.04.2020 r. stwierdzili o braku konieczności przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla powyższej inwestycji.

Opis rodzaju i miejsca przedsięwzięcia zawarty został w Charakterystyce przedsięwzięcia, stanowiącej Załącznik nr 1 do niniejszej decyzji.

Przedsięwzięcie zostanie zrealizowane na terenie działki nr 220, obręb 0015 Podwiesk. Obecnie na terenie przedmiotowej nieruchomości znajduje się stacja wodociągowa, z której zaopatrywane w wodę są miejscowości: Podwiesk, Dolne Wymiary, Łęg i Dorposz Chełmiński. Woda jest pobierana obecnie z gruntu za pomocą 2 studni wierconych o głębokości 35 m p.p.t.

Postępująca kolmatacja strefy wokół eksploatowanych otworów oraz w bezpośrednim sąsiedztwie kolumny zabudowanych filtrów powoduje powolne, systematyczne zmniejszenie wydajności eksploatacyjnej studni. Stacja wodociągowa nie posiada studni rezerwowej. Z tego względu podjęto decyzje o wykonaniu 2 studni zastępczych nr 1B i nr 2B dla istniejących otworów. Studnie wykonano w 2019 roku.

W ramach inwestycji zaplanowano budowę obudowy studni nr 1B i nr 2B oraz wykonanie instalacji pompowej w studniach, instalacji napowietrzania wody i okresowego wprowadzania jej do studni, a także wykonanie przewodu wodociągowego od odwierconych studni do istniejących pozostałych przewodów na terenie stacji wodociągowej.

Zgodnie z przedłożonymi założeniami przewiduje się pobór wody z utworów plejstocenijskich. Opierając się na danych z poprzednich lat pobór wody wyniesie: maksymalny dobowy pobór z ujęcia: $Q_{\max d} = 329 \text{ m}^3/\text{d}$; średni dobowy pobór z ujęcia: $Q_{sr} = 183 \text{ m}^3/\text{d}$; a maksymalny roczny z ujęcia: $Q_{\max rok} = 80168 \text{ m}^3/\text{rok}$.

Łączny pobór wody ze studni wyniesie będzie: $Q = 30,7 \text{ m}^3/\text{h}$. Natomiast maksymalny pobór wody z jednej studni wyniesie $20 \text{ m}^3/\text{h}$ (przy maksymalnych poborach pracować będą

jednocześnie 2 studnie z odpowiednio mniejszą wydajnością).

Planuje się pozostawienie dotychczasowego sposobu uzdatniania wody w gruncie.

W promieniu 500 m od planowanej inwestycji nie ma innych ujęć wody. Dla analizowanej inwestycji, w zakładanych warunkach techniczno – eksploatacyjnych, współdziałanie innych ujęć z projektowanymi studniami nie występuje, z uwagi na ich znaczne oddalenie. Realizowane przedsięwzięcie nie będzie oddziaływało na inne ujęcia wody. Nie doprowadzi do nakładania się lejów depresji, nie spowoduje oddziaływania skumulowanego z istniejącymi w sąsiedztwie studniami.

Zakłada się wykorzystanie normatywnych ilości surowców i materiałów, w tym wody, elementów prefabrykowanych, a także paliw i energii elektrycznej do napędzania urządzenia wiertniczego oraz sprzętów wykorzystywanych na etapie prac realizacyjnych. W gruntach gdzie mają być prowadzone wykopy pod wodociąg i kable nie występują użytkowe złoża wodonośne. Woda gruntowa znajduje się poniżej poziomu posadowienia obiektów.

Źródłem potencjalnego zagrożenia wód podziemnych podczas prowadzonych prac budowlanych są wszelkiego rodzaju awarie prowadzące do wycieku płynów z maszyn budowlanych (olejów, paliw, płynów hydraulicznych i innych). Prace realizacyjne wykonane zostaną przy użyciu sprawnego technicznie sprzętu, a plac budowy zakłada się wyposażyć w sorbenty do neutralizacji ewentualnych wycieków substancji ropopochodnych.

Eksploatacja studni wiązać się będzie z zapotrzebowaniem na energię elektryczną dla pomp głębinowych.

Zamierzenie nie wiąże się z nadmiernym wykorzystywaniem zasobów naturalnych, ponadnormatywnymi emisjami i występowaniem innych uciążliwości oraz ryzykiem wystąpienia poważnej awarii, przedmiotowe zadanie nie należy do kategorii zakładów wymienionych w rozporządzeniu Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 138).

Odpady powstałe podczas realizacji będą zbierane selektywnie, a następnie przekazywane uprawnionym podmiotom.

Eksploatacja ujęcia wody nie będzie wiązała się z emisją do środowiska odpadów, ścieków, zanieczyszczeń gazowych lub pyłowych oraz hałasu i pól elektromagnetycznych. Studnia nie będzie miała negatywnego wpływu na wody podziemne, powierzchniowe i środowisko przyrodnicze.

Na obszarze projektowanego zadania nie występują obszary: wodno – błotne, inne obszary o płytkim zaleganiu wód podziemnych, w tym siedliska łąkowe oraz ujścia rzek, obszary wybrzeży i środowiskowo morskie, obszary górskie lub leśne; obszary objęte ochroną, w tym strefy ochronne ujęć wód i zbiorników wód śródlądowych, obszary wymagające specjalnej ochrony ze względu na występowanie gatunków roślin, grzybów lub ich siedlisk lub siedlisk przyrodniczych objętych ochroną, w tym obszary Natura 2000, oraz pozostałe formy ochrony przyrody, obszary na których standardy jakości środowiska zostały przekroczone lub istnieje prawdopodobieństwo ich przekroczenia, a także obszary o krajobrazie mającym znaczenie historyczne, kulturowe lub archeologiczne, przylegające do jezior, uzdrowiska i obszary ochrony uzdrowiskowej. Inwestycja znajduje się na terenie o małej gęstości zaludnienia.

Przedmiotowe zamierzenie zlokalizowane jest w obszarze dorzecza Wisły, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1911).

Inwestycja znajduje się w obszarze jednolitej części wód podziemnych oznaczonym europejskim kodem PLGW200029, zaliczonym do regionu wodnego Dolnej Wisły. Zgodnie z w/w rozporządzeniem stan ilościowy i chemiczny tej JCWPd oceniono jako dobry. Rozpatrywana jednolita część wód podziemnych nie jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, tj. utrzymania co najmniej dobrego stanu ilościowego i chemicznego wód podziemnych.

Zadanie znajduje się w obszarze jednolitej części wód powierzchniowych oznaczonym europejskim kodem PLRW20001929529 – Kanał Główny od Żackiej Strugi do ujścia z Rudniczanką od wpływu do jez. Rudnickiego Wielkiego, zaliczonym do regionu wodnego Dolnej Wisły. Zgodnie z w/w rozporządzeniem, ta JCWP posiada status silnie zmienionej części wód, której potencjał oceniono jako dobry. Rozpatrywana jednolita część wód powierzchniowych nie jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, tj. utrzymania co najmniej dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych.

Przedsięwzięcie będzie realizowane poza granicami Głównych Zbiorników Wód Podziemnych. Ponadto nie znajduje się na obszarze stref ochronnych ujęć wód ani na obszarze ochronnym zbiorników wód śródlądowych, obszarach wodno – błotnych i o płytkim zaleganiu wód podziemnych. Nie jest także zlokalizowane na obszarze bezpośredniego zagrożenia powodzią w rozumieniu art. 16 pkt. 34 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2020 r. poz. 310 z późn. zm.).

Użytkowanie ujęć nie będzie powodowało dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych, przez co nie wpłynie na pogorszenie stanu chemicznego jednolitej części wód podziemnych. Zakłada się, że planowane studnie nie będą miały również negatywnego wpływu na cele środowiskowe dotyczące stanu ilościowego wód podziemnych.

Eksploatacja studni z wydajnością nieprzekraczającą zatwierdzonych zasobów zapewni równowagę pomiędzy poborem a zasilaniem warstwy wodonośnej.

Realizacja i eksploatacja urządzeń do poboru wód nie jest sprzeczna z celami środowiskowymi ustalonymi w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły oraz nie narusza ustalonych warunków korzystania z wód regionu wodnego Dolnej Wisły, a tym samym nie wpłynie negatywnie na jednolite części wód.

Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie Chełmińskiego Parku Krajobrazowego w części wyznaczonej jako „dno doliny Wisły” gdzie zgodnie z ustaleniami Uchwały Nr II/18 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 17 grudnia 2018 r. w sprawie Chełmińskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. z 2019 r. poz. 9) obowiązuje w szczególności zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Jednocześnie zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 55) ww. zakazy nie dotyczą realizacji inwestycji celu publicznego w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 293).

Przedmiotowe przedsięwzięcie stanowi inwestycję celu publicznego, zatem zakazy obowiązujące na terenie Chełmińskiego Parku Krajobrazowego go nie dotyczą.

Inwestycja będzie realizowana na działce nr 220, która jest częściowo ogrodzona płotem i porośnięta wykaszana sporadycznie roślinnością trawistą oraz rudymენტarną.

Na terenie przeznaczonym pod realizację zamierzenia nie stwierdzono w szczególności występowania chronionych siedlisk przyrodniczych i obecności gniazd gatunków chronionych i łownych. Ze względu na swoje zagospodarowanie i funkcjonowanie obszar ma niską wartość przyrodniczą. Na działce nr 220 znajdują się drzewa oraz krzewy, przy czym inwestycja nie będzie z nimi kolidować.

W celu ograniczenia ewentualnego negatywnego wpływu inwestycji na gatunki zwierząt, których pojawienia się na terenie inwestycji nie można wykluczyć, wskazano na potrzebę rozpoczęcia prac ziemnych poza okresem lęgowym ptaków oraz kluczowym okresem rozrodu gatunków dziko występujących zwierząt, przypadającym w terminie od 1 marca do 31 sierpnia lub w dowolnym terminie po potwierdzeniu maksymalnie na 2 dni przed zajęciem terenu przez specjalistę przyrodnika braku aktywnych lęgów ptaków oraz rozrodu zwierząt na terenie inwestycji oraz na etapie prowadzenia prac ziemnych zapewnienia nadzoru przyrodniczego w celu systematycznej kontroli wykopów, a w razie potrzeby uwalniania uwięzionych zwierząt oraz przenoszenie ich w miejsca umożliwiające dalszą wędrówkę.

Realizacja inwestycji zgodnie z powyżej określonymi warunkami nie wpłynie

negatywnie na środowisko przyrodnicze i różnorodność biologiczną w obrębie terenu inwestycji i w jego sąsiedztwie.

W związku z powyższym nie stwierdza się potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko dla opiniowanej inwestycji.

Oddziaływanie na środowisko, które wystąpi w fazie realizacji przedsięwzięcia można scharakteryzować jako chwilowe, nieciągłe, o niewielkim natężeniu, skoncentrowane punktowo, w obrębie nieruchomości objętej inwestycją.

W trakcie normalnej eksploatacji nie będzie występować niekorzystne oddziaływanie na zdrowie ludzi i zwierzęta, na glebę, wody podziemne, powierzchnię terenu, rośliny, klimat, dobra kultury i krajobraz.

Zamierzenie nie będzie wiązało się z wytwarzaniem ścieków, a wody opadowe z obudowy studni będą odprowadzane powierzchniowo, bezpośrednio do ziemi na teren nieruchomości objętej projektem.

Realizowane urządzenie wodne jest obiektem punktowym i jego eksploatacja oraz użyte materiały budowlane i konstrukcyjne nie będą przyczyniać się do pogłębienia zmian klimatu.

Inwestycja nie będzie związana z emisją gazów cieplarnianych do atmosfery.

Na etapie budowy nie przewiduje się wystąpienia nadzwyczajnych zagrożeń oraz ponadnormatywnego oddziaływania na poszczególne elementy środowiska takie jak: panujący klimat akustyczny, powietrze oraz wody powierzchniowe i podziemne.

Realizacja inwestycji nie będzie powodować kumulacji oddziaływań negatywnych, emisji hałasu, drgań oraz zanieczyszczeń. W celu minimalizacji i ograniczenia oddziaływań związanych z emisją hałasu, wibracji i zanieczyszczeń do powietrza, uciążliwe prace budowlane (przede wszystkim prace hałaśliwe oraz związane z wykorzystywaniem ciężkiego sprzętu/transportu), należy prowadzić wyłącznie w porze dziennej, tj.: w godzinach 6.00 – 22.00.

Biorąc pod uwagę rodzaj zadania, a także fakt, że będzie ono realizowane na terenie województwa kujawsko – pomorskiego, nie stwierdzono jego negatywnego wpływu i występowania transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Nie przewiduje się przekroczeń jakości środowiska, zwłaszcza biorąc pod uwagę, że w przedłożonej karcie informacyjnej przedsięwzięcia, przedstawione zostały rozwiązania minimalizujące oddziaływania inwestycji na środowisko. Bezpośrednie oddziaływanie będzie miało charakter krótkotrwały i nie wpłynie znacząco na pogorszenie stanu jakości środowiska.

W trakcie prowadzonego postępowania zapewniono udział społeczeństwa w przedmiotowej sprawie, informując o prowadzonym postępowaniu na tablicy ogłoszeń oraz na stronie Biuletynu Informacji Publicznej. W okresie przewidzianym ustawowo, tj. w 30 dniach nie wpłynęły żadne uwagi.

Reasumując uznano, iż zastosowanie zaproponowanych w przedłożonej karcie informacyjnej przedsięwzięcia rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych, zapewni ochronę środowiska na etapie realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia.

W świetle powyższego, nie stwierdzono ryzyka wystąpienia negatywnego oddziaływania planowanej inwestycji na środowisko, nie istnieje więc konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji.

pouczenie

1. Od decyzji przysługuje odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Toruniu za pośrednictwem Wójta Gminy Chełmno w terminie 14 dni od daty doręczenia.
2. W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez stronę, albo jeśli w postępowaniu bierze udział więcej stron ostatnia ze stron postępowania,

decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

W O J T
Krzysztof Wypij
mgr inż. Krzysztof Wypij

Oplata skarbową:

1. Na podstawie części I pkt. 45 załącznika do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1000 z późn. zm.) – pobrano opłatę skarbową w wysokości 205,00 zł.

Załączniki:

1. Załącznik Nr 1 – Charakterystyka przedsięwzięcia.

Otrzymują:

1. Pełnomocnik Inwestora;
2. Strony postępowania zgodnie z art. 74 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r. poz. 283 z późn. zm.);
3. Sołectwo Podwiesk;
4. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 81, 85 – 009 Bydgoszcz;
5. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chełmnie, ul. Lunawska 2A, 86 – 200 Chełmno;
6. Marszałek Województwa Kujawsko – Pomorskiego, Plac Teatralny 2, 87 – 100 Toruń;
7. Dyrektor Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Zarząd Zlewni w Toruniu; ul. Popiełuszki 3, 87 – 100 Toruń;
8. a/a

Do wiadomości:

1. BIP Gmina Chełmno,
2. Tablica ogłoszeń UG

W dniu 25.05.2020 zawieszono na tab. ogłoszeń UG Chełmno
/ wysłano w formie elektronicznej.

Zydzisław
(podpis)

W dniu ..... umieszczono na stronie
www.gmina-chelmno.pl

(podpis)

W dniu ..... umieszczono na stronie
www.bip.chelmno.ug.gov.pl

(podpis)

W dniu ..... zdjęto z tab. ogłoszeń UG Chełmno

(podpis)